

[Niels Helvæg Petersen.]

markedssekretariatet forsøger at udarbejde en redegørelse for, hvorledes de sådan samfundsøkonomiske tab vil forholde sig, når man prøver på at regne lidt længere. En sådan redegørelse er lovet, og jeg ser frem til, at vi får den, fordi det giver et mere reelt grundlag for den økonomiske diskussion om fællesmarkedet end det første notat.

Det afgørende argument for dansk tilslutning er imidlertid af politisk art. Den valutakrise, vi nylig har oplevet, har til fulde illustreret forskellige problemer, som små stater står over for i relation til fællesmarkedet. Det har vist os, at vi er i virkeligheden temmelig hjælpeløse tilskuere, som ikke har megen mulighed for at påvirke et begivenhedsforløb, når vi ikke er medlemmer. Vi har end ikke som ligeberettigede medlemmer retten til at ytre os om de forhold, der er på tale, medmindre vi er medlemmer. Valutakrisen har samtidig vist, at det er overordentlig vanskeligt at skabe et tæt samarbejde på dette punkt. Jeg vil her minde om, at den tyske beslutning om at lade sin valuta flyde fandt sted få uger efter, at man havde vedtaget — med vesttysk underskrift — at nu skulle man sørge for at indsnævre udsvingene imellem de europæiske valutaer. Et par uger efter, at man havde truffet en sådan beslutning, tvinges man til den modsatte. Det siger nok noget om vanskelighederne ved den slags internationalt samarbejde og især vanskelighederne ved at nå frem til en politik med fastlåsede valutakurser. Jeg må i parentes tilføje, at jeg da heller ikke er sikker på, at en sådan politik med en absolut fastlåsning af valutakurser vil vise sig at være det i alle henseender fornuftigste i valutapolitikken.

Det radikale venstre kan give sin fulde tilslutning til, at der holdes folkeafstemning om dansk tilslutning til fællesmarkedet. Vi synes, det er en god idé. Der er her tale om en meget vigtig beslutning. Der må ikke herske tvivl om, at der er et flertal i befolkningen, der støtter denne beslutning. En sådan tvivl vil kunne eksistere, uanset hvilket flertal i folkettingen der står bag beslutningen. Hvis der ikke er fem sjettedeles flertal, er der jo ikke noget problem, så foreskriver grundloven, at der skal være folkeafstemning. Er der derimod fem sjettedeles flertal, opstår problemet. Det problem, der

opstår ved at holde en bindende folkeafstemning i den situation, er, så vidt jeg kan se, ikke så meget et juridisk som et politisk spørgsmål. Det er selvfølgelig vigtigt at finde den rigtige form for den folkeafstemning, men til syvende og sidst er dette et politisk spørgsmål.

Der er den ligetil forklaring på, hvorledes man kan gøre det, at folkettingen hermed pålægger sig selv en politisk forpligtelse, som er absolut lige så bindende som nogen juridisk, statsretlig.

Professor Max Sørensen har peget på den mulighed, at man kunne holde en sådan bindende folkeafstemning ved at henholde sig til § 42, stk. 6, hvorefter en folkeafstemning om et såkaldt § 19-samtykke kan afholdes, såfremt det er indeholdt i en særlig lov. Jeg tør ikke afvise den mulighed, Max Sørensen her har peget på. Det er muligt, at den statsretligt er korrekt, men den forekommer noget konstrueret og er ganske unødvendig at tage i anvendelse, når man har en enklere og klarere løsning på problemet.

Jeg kan anbefale det stillede dagsordensforslag. Det vil sikre, at partierne videre kan tale sammen om folkeafstemningens endelige form. Jeg må dog gøre den tilføjelse vedrørende folkeafstemningen, at henvisningen til § 42 må forstås som en henvisning til den procedure for folkeafstemningen, som skal følges, altså dette, at et forslag er forkastet, hvis et flertal, der udgør 30 pct. af de stemmeberettigede vælgere, går imod, at der med andre ord her er tale om en henvisning til § 42, stk. 5.

Jeg vil videre om folkeafstemningen sige, at i og med vedtagelse af denne dagsorden er der fuld sikkerhed for, at der under alle omstændigheder bliver en folkeafstemning forinden dansk tilslutning. Det betyder, at partierne allerede nu bør gå i gang med at forberede denne folkeafstemning. Man bør gå i gang med at forberede dens forløb. Hvilke former for oplysningsmateriale skal der udgå? Hvorledes skal det tilrettelægges i radio og fjernsyn? Der er en lang række spørgsmål i forbindelse med en sådan folkeafstemning, som man allerede nu kan tage fat på at diskutere. Jeg vil opfordre regeringen til at fremlægge en samlet plan for, hvorledes denne folkeaf-